

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan
päivämäärä on:

Dokumentet är
daterat:

The document is
dated:

31.10.2025

31.10.2025

31.10.2025

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Lasse Lund

Pvm / Datum / Date: 31.10.2025

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Veli-Pekka Saajo

Pvm / Datum / Date: 31.10.2025

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Enligt distribution

Avläsning av en ny fjärrmättningsapparat och åtgärder som krävs av distributionsnätinnehavaren för att utlämna mätuppgifter från Datahub

Energimyndigheten har identifierat ett tolkningsproblem angående avläsning av en ny fjärrmättningsapparat minst var sjätte timme och utlämningen av från den nya fjärrmättningsapparaturen samlade mätuppgifter från enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln (nedan också Datahub). Tvetydigheten gäller tidsfönstret under vilket mätuppgifter som registrerats av den nya fjärrmättningsapparat måste samlas in från mättningsapparat till systemet för avläsning av mätuppgifter, och det tidsfönster under vilket mätuppgifter måste utlämnas från Datahub till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett. Energimyndigheten anser därför att det är nödvändigt att tillhandahålla vägledning om tolkningen av lagstiftningen om avläsning av ny fjärrmättningsapparat och utlämningen av mätuppgifter.

Energimyndighetens behörighet

Energimyndigheten (nedan också myndigheten) har enligt 106 § i elmarknadslagen (588/2013) till uppgift att övervaka efterlevnaden av elmarknadslagen samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen och de myndighetsföreskrifter och tillståndsbeslut som meddelats med stöd av den. Tillsynen regleras i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013; tillsynslagen).

Enligt 6 § 2 punkten i tillsynslagen ska Energimyndigheten säkerställa att innehavarna av el- och naturgasnät samt andra företag inom el- och naturgasbranschen fullgör sina skyldigheter enligt den nationella lagstiftningen och unionens lagstiftning.

Aktuell lagstiftning

Lag om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013; tillsynslagen)

Enligt 9 § i tillsynslagen om någon bryter mot eller försummar de förpliktelser som föreskrivs i den nationella lagstiftning eller EU-lagstiftning som avses i 2 § 1 mom., ska Energimyndigheten förplikta vederbörande att rätta till sin överträdelse eller försummelse. I beslutet kan det bestämmas hur överträdelsen eller försummelsen ska rättas. I beslutet kan det också bestämmas att en avgift som tagits ut felaktigt ska betalas tillbaka till kunden, om inte återbäringsförfarandet enligt 14 § tillämpas.

Elmarknadslag (588/2013)

Enligt 1 § 1 mom. i elmarknadslagen är syftet med lagen att säkerställa förutsättningar för att den nationella och regionala elmarknaden och Europeiska unionens inre elmarknad ska fungera effektivt, säkert och miljömässigt hållbart, så att slutförbrukarna kan garanteras en god elleveranssäkerhet, konkurrenskraftiga elpriser och skäliga principer för tjänsterna. De främsta metoderna för att uppnå detta är att trygga en sund och fungerande ekonomisk konkurrens vid produktion och leverans av el samt att upprätthålla skäliga och jämlika principer för tjänsterna inom elnätverksamheten.

Enligt 3 § punkt 14) i elmarknadslagen avses med *småskalig elproduktion* ett kraftverk eller en helhet som utgörs av flera kraftverk med en effekt på högst två megavoltampere.

Enligt 22 § 1 mom. i elmarknadslagen ska nätinnehavaren ordna den mätning av elleveranser i sitt nät som ligger till grund för balansavräkningen och faktureringen samt registreringen av mätuppgifterna och deras anmälan till parterna på elmarknaden. Enligt moment 3 i paragrafen ska nätinnehavaren vid ordnandet av mätjänster verka för att nätanvändarna använder el effektivt och sparsamt och främja möjligheterna att styra elförbrukningen.

Enligt 22 § 3 mom. i elmarknadslagen ska nätinnehavaren vid ordnandet av mätjänster verka för att nätanvändarna använder el effektivt och sparsamt och främja möjligheterna att styra elförbrukningen.

Enligt 22 § 6 mom. i elmarknadslagen utfärdas närmare bestämmelser om mätning av elleveranser i elnät genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla

- 1) installering av mätutrustning på eldriftsställen, i kraftverk och ellager,
- 2) gränspunktsmätning,
- 3) krav som ställs på mätapparatur och mätningssystem,
- 4) avläsning av mätapparatur,
- 5) tillhandahållande av mätningssuppgifter för att dessa ska kunna användas av parterna på elmarknaden,
- 6) tidsfördelning i fråga om mättjänster.

Enligt 75 e § i elmarknadslagen ska nätinnehavaren till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett lämna en kopia av de mät- och förbrukningsuppgifter avseende slutförbrukarens eller elproducentens egen elförbrukning och elproduktion, som nätinnehavaren samlat in med mätutrustningen på driftsstället. Uppgifterna ska lämnas i maskinläsbart standardformat som lätt kan redigeras, per driftsställe eller per mätning.

Enligt punkt 2 i avsnittet ska elföretaget till en slutförbrukare som är företagets kund eller till en aktör denne har utsett lämna uppgifter om slutförbrukarens elavtal och sådana andra uppgifter om slutförbrukaren som slutförbrukaren behöver för byte av elleverantör eller aggregator, efterfrågefleksibilitet eller andra tjänster hos elföretag.

Enligt punkt 3 i avsnittet ska en elleverantör och en oberoende aggregator lämna på slutförbrukarens begäran en slutförbrukare som är deras kund eller en aktör

denne har utsett en kopia av uppgifter om den efterfrågefleksibilitet elleverantörens eller den oberoende aggregatorn genomfört med kundlasterna.

Enligt punkt 4 i avsnittet ska de uppgifter som avses i 1–3 mom. lämnas till slutförbrukaren utan särskild ersättning. Detaljförsäljare och distributionsnätsinnehavare kan ange enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln som den som lämnar ut uppgifter enligt 1 och 2 mom.

Statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (767/2021; mätförordningen)

Enligt 6 kap. 5 § 1 mom. i mätförordningen den mätapparat som en nätverksinnehavare har installerat på ett eldriftsställe i elnätet och mätapparaturen för mätning av småskalig elproduktion i distributionsnätet och datasystemet för behandling av mätuppgifter från elnätet (*ny fjärrmättningsapparat*) ska uppfylla följande krav:

- 1) de uppgifter som mätapparaturen registrerat ska kunna läsas ur apparaturens minne via ett kommunikationsnät (*fjärravläsningsegenskap*),
- 2) mätapparaturen ska i fråga om el som matats in i elnätet och el som tagits ut ur elnätet åtminstone mäta de fasspecifika värden för den aktiva och reaktiva energi som ligger till grund för faktureringen samt för varje balansavräkningsperiod registrera de värden för den aktiva och reaktiva energi som ligger till grund för faktureringen i fråga om el som matats in i elnätet och el som tagits ut ur elnätet utan nettoberäkning,
- 3) annan mätapparat än spänningstransformatormätapparat ska ha ett kundgränssnitt som möjliggör enkelriktad informationsöverföring för slutförbrukaren och som är utrustad med spänningsutgång och baserar sig på en öppen och uppdaterad europeisk standard som tillämpas också i någon annan av Europeiska unionens medlemsstater,
- 4) mätapparaturen ska registrera den tidpunkt när en spänningslös period börjar och hur länge den varar eller tidpunkterna för när den spänningslösa perioden börjar och slutar,
- 5) annan mätapparat än apparatur för enfasmätning ska kunna upptäcka spänningssosymmetri som orsakas av nollfel i det matande elnätet när el förbrukas på ett eldriftsställe,
- 6) de programvaror och inställningar som reglerar funktionerna hos mätapparaturen samt registreringsfrekvensen av mätuppgifter ska kunna uppdateras med hjälp av en fjärrförbindelse utan att besöka eldriftsstället,
- 7) annan mätapparat än ström- och spänningstransformatormätare ska ha en funktion för påslagning och avstängning på distans.

Enligt 6 kap. 5 § 3 mom. ska nätinnehavarens datasystem för behandling av mätuppgifter minst var sjätte timme samla de registrerade mätuppgifterna från den nya fjärrmättningsapparaturen och överföra dem till systemet för avläsning av mätuppgifter.

Enligt 8 kap. 5 § 1 mom. bestämmelserna i 6 kap. 5 § 3 mom. tillämpas dock först från och med den 1 januari 2026.

Energimyndighetens syn på avläsning av en ny fjärrmättningsapparat och åtgärder som krävs av distributionsnätinnehavarna från och med den 1 januari 2026: Distributionsnätinnehavarna ska anmäla de registrerade mätuppgifter från den nya fjärrmättningsapparaturen till Datahub för överlämning av mätuppgifterna till slutförbrukare och elproducenter

Ärendet gäller en ny fjärrmättningsapparat i enlighet med kapitel 6, avsnitt 5 i mätförordningen.

Avläsning av en ny fjärrmättningsapparat

Avsnitt 5 i kapitel 6 i mätförordningen fastställer funktionskraven för en ny fjärrmättningsapparat i elnätet.

Enligt 6 kap. 5 § 3 mom. ska nätinnehavarens datasystem för behandling av mätuppgifter minst var sjätte timme samla de registrerade mätuppgifterna från den nya fjärrmättningsapparaturen och överföra dem till systemet för avläsning av mätuppgifter.

Som nämnts ovan är den sex timmars tidsgränse en del av de funktionella kraven för en ny fjärrmättningsapparat i elnätet och gäller för insamling av mätuppgifter som registrerats av mättningsapparaturen till systemet för avläsning av mätuppgifter.

Utlämning av mätuppgifter till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett regleras i 75 e § i elmarknadslagen.

Åtgärder som krävs av distributionsnätinnehavarna för att anmäla de registrerade mätuppgifterna från den nya fjärrmättningsapparaturen till Datahub som ska överlämna mätuppgifterna till slutförbrukare och elproducenter

Enligt 75 e § i elmarknadslagen ska nätinnehavaren till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett lämna en kopia av de mät- och förbrukningsuppgifter avseende slutförbrukarens eller elproducentens egen elförbrukning och elproduktion, som nätinnehavaren samlat in med mätutrustningen på driftsstället. Uppgifterna ska lämnas i maskinläsbart standardformat som lätt kan redigeras, per driftsställe eller per mätning.

I den detaljerade motiveringen till lagen (RP 144/2018 rd) anges om 75 e § första stycket att nätinnehavaren ska ge slutförbrukaren och elproducenten eller en aktör som dessa har utsett en kopia av sådana mät- och förbrukningsuppgifter om sin elförbrukning eller elproduktion som nätinnehavaren har samlat från mätapparaturen vid ett eldriftsställe. Slutförbrukare och elproducenter ska enligt bestämmelsen ha rätt att utnyttja sådana mät- och förbrukningsuppgifter om sin elförbrukning eller sin elproduktion som nätinnehavaren har samlat från mätapparaturen vid ett eldriftsställe.

3459/040002/2025

Enligt 75 e § 4 mom. i elmarknadslag kan distributionsnätinnehavare ange enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln som den som lämnar ut uppgifter enligt 1 mom.

Mot bakgrunden ovan för att slutförbrukare och elproducenter ska kunna utöva sin rätt att utnyttja sådana mätuppgifter om sin elförbrukning eller sin elproduktion som distributionsnätinnehavaren har samlat minst var sjätte timme från fjärrmättningsapparaturen vid ett eldriftsställe, måste distributionsnätinnehavaren, utan ett oskäligt dröjsmål, efter att ha samlat in mätuppgifter

- lämna de samlade mätuppgifter till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett, eller
- om distributionsnätinnehavaren har angett enheten för centraliserat informationsutbyte inom elhandeln till den som lämnar ut mätuppgifter, anmäla mätuppgifterna till Datahub för att lämna ut mätuppgifter till slutförbrukare och elproducenter eller till en aktör de har utsett.

Myndighetens befogenhet och tillsyn i denna fråga är retroaktiva, och det slutgiltiga beslutet om förfarandets överensstämmelse med elmarknadslagen kommer, om nödvändigt, att fattas genom ett administrativt beslut som utfärdas retroaktivt. Om Energimyndigheten får kännedom om att avläsningen av den nya fjärrmättningsapparaturen och utlämningen av de insamlade mätuppgifter inte har utförts i enlighet med ovanstående, kan myndigheten vidta åtgärder med stöd av 9 § i tillsynslagen för att säkerställa att elmarknadslagstiftningen efterlevs. Myndigheten konstaterar att bedömningen av mätuppgifternas anmälan utan ett oskäligt dröjsmål görs från fall till fall. Myndigheten anser att det är avgörande för bedömningen om det finns rimliga och tillräckliga skäl för dröjsmålet.

Tillämpade bestämmelser

Elmarknadslag (588/2013) 75 e § 1 och 4 mom.

Lag om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) 6 § 2), 9 §

Statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (767/2021) 6 kap. 5 §

Distribution	Distributionsnätinnehavare Fingrid Datahub Oy
För kännedom	Finsk Energiindustri rf Lokalkraft rf